T095 ATĐ 7 (32) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q30-Kiền Độ Sử-Bất Thiện

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 30
Chöông 2: KIEÀN-ÑOÄ SÖÛ

Phaåm 1: BAÁT THIEÄN, Phaàn 6

Naêm ngöôøi: Laø Kieân tín, Kieân phaùp, Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo, Thaân chöùng. Ngöôøi Kieân tín ñoái vôùi ba kieát naày, coù bao nhieâu kieát thaønh töïu, bao nhieâu kieát khoâng thaønh töïu? Cho ñeán chín möôi taùm söû, bao nhieâu söû thaønh töïu, bao nhieâu söû khoâng thaønh töïu? Cho ñeán Thaân chöùng, ñoái vôùi ba kieát naày, coù bao nhieâu kieát thaønh töïu, bao nhieâu kieát khoâng thaønh töïu? Cho ñeán chín möôi taùm söû, coù bao nhieâu söû thaønh töïu, bao nhieâu söû khoâng thaønh töïu? Hoûi: Vì sao Toân giaû kia, ôû trong Kieàn-ñoä Söû, do naêm ngöôøi maø soaïn luaän, coøn trong Kieàn-ñoä Trí, Ñònh laïi do baûy ngöôøi ñeå soaïn luaän? Ñaùp: Vì yù cuûa ngöôøi soaïn luaän kia muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi nöõa, Kieàn-ñoä Söû naày, do ngöôøi coù söû maø soaïn luaän. Coøn Kieàn- ñoä Trí, Ñònh do ngöôøi coù söû, khoâng coù söû, chæ ngöôøi coù Trí, Ñònh môùi soaïn luaän. Veà coù kieát noùi cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, Toân giaû kia duøng con ngöôøi laøm chöông, laáy phieàn naõo laøm moân, ngöôøi tueä giaûi thoaùt, caâu giaûi thoaùt, vì khoâng coù kieát neân khoâng laäp moân. Trong Kieàn-ñoä Trí, Ñònh laáy con ngöôøi laøm chöông, laáy trí, ñònh laøm moân, ngöôøi tueä giaûi thoaùt, caâu giaûi thoaùt, vì coù trí, ñònh neân laäp moân. Do vieäc aáy, neân Toân giaû kia ôû trong Kieàn-ñoä Söû ñaõ do naêm ngöôøi ñeå soaïn luaän, ôû trong Kieàn-ñoä Trí, Ñònh ñaõ do baûy ngöôøi ñeå soaïn luaän. Baûy ngöôøi: laø Kieân tín, Kieân phaùp, Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo, Thaân chöùng, Tueä giaûi thoaùt, Caâu giaûi thoaùt. Theá naøo laø ngöôøi Kieân tín? Gioáng nhö coù moät ngöôøi cung kính nhieàu, tin nhieàu, tònh nhieàu, aùi nhieàu, phaàn nhieàu theo nhöõng phaùp cuûa

mình ñaõ nghe hieåu bieát roõ, khoâng öa tö duy, khoâng löôøng xeùt nhieàu, khoâng quan saùt nhieàu, khoâng löïa choïn nhieàu. Nhö öa tin, cho ñeán phaàn nhieàu tuøy phaùp cuûa mình ñaõ nghe nhaän hieåu roõ. Nhö nghe Phaät vaø ñeä töû Phaät giaûng noùi phaùp, truyeàn daïy noùi khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ, ngöôøi kia

seõ nghó raèng: Chö vò ñaõ coù theå vì ta giaûng noùi khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ, thaät laø ñieàu thích thuù, ta neân tu haønh phaùp khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ! Luùc ngöôøi kia tu haønh khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ, coù theå sinh phaùp Theá ñeä nhaát, keá laø sinh khoå phaùp nhaãn, bieát caùc haønh coõi Duïc laø khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ, cho ñeán ñaïo tyû trí chöa sinh, goïi laø ngöôøi Kieân tín. Ngöôøi Kieân tín, hoaëc chöùng quaû höôùng Tu- ñaø-hoaøn, hoaëc chöùng quaû höôùng Tö-ñaø-haøm, hoaëc chöùng quaû höôùng A-na-haøm. Neáu laø raøng buoäc ñuû, hoaëc döùt tröø naêm thöù kieát, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ôû trong khoaûng möôøi laêm taâm cuûa kieán ñaïo, laø ngöôøi chöùng quaû höôùng Tu-ñaø-hoaøn. Neáu ñaõ döùt tröø saùu thöù kieát, cho ñeán döùt taùm thöù kieát, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ôû trong khoaûng möôøi laêm taâm cuûa kieán ñaïo, laø ngöôøi ñaõ chöùng quaû höôùng Tö-ñaø-haøm, lìa duïc coõi Duïc, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ôû trong khoaûng möôøi laêm taâm cuûa kieán ñaïo, laø ngöôøi chöùng quaû höôùng A-na- haøm. Theá naøo laø ngöôøi Kieân phaùp? Gioáng nhö coù moät ngöôøi taùnh öa tö duy nhieàu, löôøng xeùt nhieàu, quaùn saùt nhieàu, löïa choïn nhieàu, khoâng öa tin nhieàu, cho ñeán khoâng öa tuøy phaùp cuûa mình ñaõ nghe maø hieåu roõ. Do taùnh öa tö duy nhieàu, cho ñeán choïn löïa nhieàu, neáu nghe Phaät vaø ñeä töû Phaät noùi phaùp truyeàn daïy, cho ñeán noùi roäng nhö ngöôøi Kieân tín, ñoù goïi laø ngöôøi Kieân phaùp. Theá naøo laø ngöôøi Tín giaûi thoaùt? Töùc laø ngöôøi Kieân tín ñöôïc Ñaïo tyû trí, boû teân goïi Kieân tín, ñöôïc teân goïi Tín giaûi thoaùt. Hoûi: Vì boû nhöõng gì? Ñaùp: Boû teân goïi ñöôïc teân goïi, boû ñaïo ñöôïc ñaïo. Boû teân goïi, nghóa laø boû teân goïi Kieân tín. Ñöôïc teân goïi nghóa laø ñöôïc teân goïi Tín giaûi thoaùt. Boû ñaïo laø boû kieán ñaïo, ñöôïc ñaïo laø ñöôïc tu ñaïo. Ngöôøi Tín giaûi thoaùt hoaëc laø Tu-ñaø-hoaøn, hoaëc laø höôùng Tö-ñaø-haøm, hoaëc laø Tö- ñaø-haøm, hoaëc laø höôùng A-na-haøm, hoaëc laø A-na-haøm, hoaëc laø höôùng A-la-haùn. Truï quaû Tu-ñaø-hoaøn, khoâng coøn thaéng tieán, goïi laø Tu-ñaø- hoaøn. Neáu thaéng tieán goïi laø höôùng Tö-ñaø-haøm. Truï quaû Tö-ñaø-haøm khoâng thaéng tieán, goïi laø Tö-ñaø-haøm, neáu thaéng tieán goïi laø höôùng quaû A-na-haøm. Neáu truï quaû A-na-haøm khoâng thaéng tieán, goïi laø A-na-haøm, neáu thaéng tieán thì goïi laø höôùng quaû A-la-haùn.

Theá naøo laø ngöôøi Kieán ñaùo? Ngöôøi Kieân phaùp, ñöôïc ñaïo tyû trí, boû teân goïi Kieân phaùp, ñöôïc teân goïi Kieán ñaùo. Hoûi: Vì boû nhöõng gì, ñöôïc nhöõng gì? Ñaùp: Boû teân goïi ñöôïc teân goïi, boû ñaïo ñöôïc ñaïo, cho ñeán noùi roäng, nhö ngöôøi Tín giaûi thoaùt. Theá naøo laø ngöôøi thaân chöùng? Ñaùp: Neáu ngöôøi do thaân chöùng taùm giaûi thoaùt, chaúng phaûi do tueä döùt heát laäu khaùc, goïi laø ngöôøi thaân chöùng. Theá naøo laø ngöôøi tueä giaûi thoaùt? Ñaùp: Neáu ngöôøi khoâng do thaân chöùng taùm giaûi thoaùt, do tueä döùt heát laäu khaùc, ñoù goïi laø ngöôøi tueä giaûi thoaùt. Theá naøo laø ngöôøi caâu giaûi thoaùt? Ñaùp: Neáu ngöôøi do thaân chöùng taùm giaûi thoaùt, cuõng duøng tueä döùt heát caùc laäu coøn laïi, ñoù goïi laø ngöôøi caâu giaûi thoaùt. Hoûi: Vì sao goïi laø caâu giaûi thoaùt? Ñaùp: Vì phieàn naõo chöôùng laø moät phaàn, giaûi thoaùt chöôùng laø moät phaàn, döùt tröø hai chöôùng naày goïi laø caâu giaûi thoaùt. Hoûi: Neáu ñöôïc A-la-haùn, sau ñöôïc

ñònh dieät taän, khi lìa chöôùng giaûi thoaùt, thì taâm höõu laäu ñöôïc giaûi thoaùt hay taâm voâ laäu ñöôïc giaûi thoaùt? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Taâm höõu laäu ñöôïc giaûi thoaùt. Vì sao? Vì khi khoâng coù taâm ñònh neân ñöôïc giaûi thoaùt. Pheâ bình: Neân noùi raèng: Taâm höõu laäu, taâm voâ laäu ñöôïc giaûi thoaùt. Vì sao? Vì thaân ñöôïc giaûi thoaùt, theá gian ñöôïc giaûi thoaùt. Neáu luùc khoâng ñöôïc ñònh dieät, taâm xuaát ñònh, nhaäp ñònh khoâng hieän haønh ôû thaân kia. Neáu ñoái vôùi thaân kia khoâng hieän haønh thì ñoái vôùi theá gian cuõng khoâng hieän haønh. Neáu khi ñöôïc ñònh dieät, taâm nhaäp ñònh, xuaát ñònh, töùc hieän haønh ôû trong thaân. Vì hieän haønh ôû trong thaân neân ôû theá gian cuõng hieän haønh. Nhö noùi veà nghóa cuûa ngöôøi caâu giaûi thoaùt, nghóa cuûa ngöôøi khaùc cuõng neân noùi nhö theá. Hoûi: Vì sao goïi laø ngöôøi Kieân tín? Ñaùp: Vì ngöôøi naày döïa vaøo tín sinh tín, döïa vaøo tín höõu laäu sinh tín voâ laäu, döïa vaøo tín raøng buoäc sinh Tín giaûi thoaùt, döïa vaøo tín leä thuoäc sinh tín khoâng leä thuoäc. Nhöõng ngöôøi nhö theá vôùi taùnh tin nhieàu, neáu moät lôøi noùi: Naày ngöôøi nam! OÂng neân laøm ruoäng, ñeå töï nuoâi soáng. Ngöôøi kia nghe lôøi noùi naày, khoâng nghó: laø mình neân laøm hay khoâng neân laøm, coù theå laøm hay khoâng theå laøm? Coù thích hôïp hay khoâng thích hôïp? Cöù nghe xong beøn laøm.

Neáu laïi noùi vôùi ngöôøi ñoù: Naày ngöôøi nam! OÂng neân buoân baùn, hoïc taäp binh phaùp, gaàn baäc vua chuùa, hoïc thö, toaùn, soá, laáy söï nghieäp naày ñeå töï nuoâi soáng. Ngöôøi ñoù khoâng nghó raèng: Ta neân laøm hay khoâng neân laøm, coù theå laøm hay khoâng theå laøm, coù thuaän tieän hay khoâng thuaän tieän, heã vöøa nghe xong laø laøm. Neáu laïi noùi: Naày ngöôøi nam! OÂng neân xuaát gia! Ngöôøi kia khoâng nghó raèng: Ta neân xuaát gia hay khoâng neân xuaát gia? Laø coù thuaän tieän hay khoâng thuaän tieän? Coù theå gìn giöõ phaïm haïnh hay khoâng theå gìn giöõ phaïm haïnh? Nghe noùi roài laø xuaát gia ngay. Xuaát gia roài neáu laïi noùi: Tyø-kheo! OÂng neân khuyeán hoùa! Ngöôøi kia khoâng suy nghó ñoái vôùi vieäc khuyeán hoùa, ta coù naêng löïc chaêng? Coù khaû naêng bieän minh hay khoâng nghe noùi xong laø laøm ngay. Neáu laïi noùi: Tyø-kheo! Thaày neân hoïc, tuïng taäp! Ngöôøi kia khoâng nghó laø mình coù khaû naêng laøm vieäc, tuïng taäp hay khoâng laø neân tuïng taäp Tu-ña-la, hay Tyø-ni, hay A-tyø-ñaøm? Nghe xong laø tuïng taäp ngay. Naáu laïi noùi: Tyø-kheo! Thaày neân cö truù choán A-luyeän-nhaõ, haønh phaùp A-luyeän-nhaõ. Ngöôøi aáy cuõng khoâng nghó raèng: Mình coù theå hay khoâng theå? Nghe xong laø laøm ngay. Do nhaân duyeân naày chuyeån bieán gaàn Thaùnh ñaïo, ngöôøi kia, vaøo thôøi gian sau sinh phaùp Theá ñeä nhaát, keá laø sinh khoå phaùp nhaãn, cho ñeán khi chöa ñöôïc ñaïo tyû trí, ñoái vôùi khoaûng möôøi laêm taâm cuûa kieán ñaïo, ñoù goïi laø ngöôøi Kieân tín. Hoûi: Vì sao goïi laø ngöôøi Kieân phaùp? Ñaùp: Ngöôøi naày do phaùp sinh phaùp, do phaùp theá gian sinh phaùp xuaát theá gian, do phaùp höõu laäu sinh phaùp voâ laäu, do phaùp raøng buoäc sinh ra phaùp khoâng raøng buoäc. Nhöõng ngöôøi nhö theá v.v... vôùi baûn taùnh öa suy nghó, caân nhaéc, neáu Laïi coù ngöôøi noùi: naày anh! Anh neân caøy ruoäng, ñeå töï nuoâi soáng. Ngöôøi kia beøn tö duy, caân nhaéc: ta coù theå laøm hay khoâng, coù thích hôïp hay khoâng? Noùi roäng nhö ngöôøi Kieân tín. Thaûy ñeàu tö

duy löôøng xeùt, do nhaân duyeân naày, chuyeån gaàn Thaùnh ñaïo, ngöôøi aáy veà sau sinh ra phaùp Theá ñeä nhaát, keá laø sinh khoå phaùp nhaãn, cho ñeán khi chöa sinh ñaïo tyû trí, ôû trong khoaûng möôøi laêm taâm cuûa kieán ñaïo, ñoù goïi laø ngöôøi Kieân phaùp. Hoûi: Ngöôøi Kieân tín coù ngaàn aáy tín, cuõng coù ngaàn aáy tueä. Ngöôøi Kieân phaùp coù ngaàn aáy tueä, cuõng coù ngaàn aáy tín, vì sao moät ngöôøi goïi Kieân tín, coøn moät ngöôøi goïi laø Kieân phaùp? Ñaùp: Hoaëc tin vaøo lôøi noùi cuûa ngöôøi khaùc maø vaøo Thaùnh ñaïo,

hoaëc beân trong töï suy nghó maø nhaäp Thaùnh ñaïo. Neáu ngöôøi do tin theo lôøi ngöôøi khaùc maø nhaäp Thaùnh ñaïo, thì goïi laø ngöôøi Kieân tín. Neáu beân trong töï tö duy maø nhaäp Thaùnh ñaïo, thì goïi laø ngöôøi Kieân phaùp. Laïi nöõa, hoaëc coù ngöôøi do ñònh maø vaøo ñaïo Thaùnh, hoaëc coù ngöôøi do tueä maø nhaäp ñaïo Thaùnh. Neáu ngöôøi do ñònh maø vaøo ñaïo Thaùnh, goïi laø Kieân tín. Neáu ngöôøi do tueä maø vaøo ñaïo Thaùnh thì goïi laø Kieân phaùp. Nhö do ñònh, do tueä, ñònh nhieàu, tueä nhieàu, öa ñònh, öa tueä, caên taùnh chaäm luït, caên taùnh nhaïy beùn, söùc nghe phaùp töø ngöôøi khaùc, döïa vaøo söùc tö duy beân trong, gaàn thieän tri thöùc, nghe chaùnh phaùp, beân trong töï suy nghó, nhö phaùp tu haønh, tröôùc duøng ñònh tu taâm, sau ñöôïc tueä giaûi thoaùt, tröôùc duøng tueä tu taâm, sau ñöôïc ñònh giaûi thoaùt. Hoaëc coù ngöôøi ñöôïc ñònh noäi taâm, khoâng ñöôïc tueä, hoaëc coù keû ñöôïc tueä, khoâng ñöôïc ñònh noäi taâm, nghieâng nhieàu veà khoâng tham, nghieâng nhieàu veà khoâng si, noùi cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Vì sao goïi laø Tín giaûi thoaùt? Ñaùp: Duøng tín quaùn tín, töø tín ñöôïc tín. Duøng tín quaùn tín, nghóa laø duøng tín cuûa kieán ñaïo ñeå quaùn tín cuûa tu ñaïo. Töø tín ñöôïc tín: Töø tín cuûa höôùng ñaïo, ñöôïc tín cuûa quaû ñaïo, ñoù goïi laø Tín giaûi thoaùt. Laïi nöõa, ngöôøi naày do nieàm tin, neân ñoái vôùi ba kieát, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, ñoù goïi laø Tín giaûi thoaùt. Hoûi: Vì sao goïi laø Kieán ñaùo? Ñaùp: Vì ngöôøi naày duøng kieán ñeán kieán, duøng kieán cuûa kieán ñaïo, ñeán kieán cuûa tu ñaïo, duøng kieán thuoäc veà höôùng ñaïo ñeå höôùng ñeán kieán thuoäc quaû ñaïo. Laïi nöõa, ngöôøi naày do kieán, neân ñoái vôùi ba kieát, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, goïi laø Kieán ñaùo. Hoûi: Nhö Tín giaûi thoaùt cuõng coù theå noùi laø Tín ñaùo, nhö Kieán ñaùo cuõng coù theå noùi laø Kieán giaûi thoaùt. Vì sao moät noùi laø Tín giaûi thoaùt, moät noùi laø Kieán ñaùo? Ñaùp: Neân noùi nhö noùi Tín giaûi thoaùt, cuõng neân noùi laø Tín ñaùo. Nhö noùi Kieán ñaùo, cuõng neân noùi laø Kieán giaûi thoaùt, nhöng khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Vì muoán bieåu hieän caùc thöù vaên, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao goïi laø thaân chöùng? Ñaùp: Neáu Tín giaûi thoaùt, hoaëc Kieán ñaùo ñöôïc ñònh dieät, boû teân goïi Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo, ñöôïc teân goïi thaân chöùng. Laø boû nhöõng gì, ñöôïc nhöõng gì? Phaùp sö nöôùc ngoaøi ñaõ noùi raèng:

Boû teân goïi ñöôïc teân goïi, boû ñaïo ñöôïc ñaïo. Boû teân goïi nghóa laø boû teân goïi Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo. Ñöôïc teân goïi nghóa laø ñöôïc teân goïi Thaân chöùng. Boû ñaïo nghóa laø boû ñaïo Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo. Ñöôïc ñaïo nghóa laø ñöôïc ñaïo thaân chöùng. Sa-moân nöôùc Keá-taân noùi raèng: Boû teân goïi ñöôïc teân goïi, nghóa laø boû teân goïi Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo, ñöôïc teân goïi thaân chöùng. Neáu khoâng ñöôïc ñònh dieät maø ñöôïc quaû A-la-haùn, thì goïi laø Tueä giaûi

thoaùt. Neáu ñöôïc ñònh dieät, ñöôïc quaû A-la-haùn, thì goïi laø Caâu giaûi thoaùt. Hoûi: Nhö trong kieán ñaïo coù hai ngöôøi: Kieân tín vaø Kieân phaùp. Trong Tu ñaïo coù hai ngöôøi: Tín giaûi thoaùt vaø Kieán ñaùo, vì sao trong ñaïo Voâ hoïc chæ noùi moät ngöôøi? Ñaùp: Hoaëc coù khi duøng ñaïo theá tuïc, lìa duïc coõi Duïc, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, hoaëc duøng ñaïo voâ laäu, neáu khi lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, hôïp thaønh moät ñaïo, neân chæ noùi moät ngöôøi. Laïi nöõa, hoaëc coù ngöôøi nghieâng veà haønh tham, hoaëc coù ngöôøi thì khoâng, neáu khi lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, trong thaân khoâng coù tham, vì ñoàng moät töôùng neân chæ noùi moät ngöôøi. Laïi nöõa, hoaëc coù ngöôøi nghieâng veà haønh si, hoaëc coù ngöôøi khoâng, neáu khi lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, trong thaân khoâng coù si, vì ñoàng moät töôùng, neân chæ noùi moät ngöôøi. Ñoái vôùi ngöôøi nghieâng veà haønh maïn, noùi cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, vì giaûi thoaùt bình ñaúng, nhö noùi: Nhö lai Ñaúng Chaùnh Giaùc, ñaõ ñöôïc giaûi thoaùt döùt heát laäu vaø giaûi thoaùt maø Tyø-kheo A-la-haùn ñaõ chöùng ñöôïc, hai giaûi thoaùt naày ñeàu bình ñaúng, khoâng coù khaùc nhau. Laïi nöõa, vì ñeàu cuøng tröø boû ngoïn nuùi phieàn naõo cuûa ba coõi, ñeàu cuøng khoâng muoán höõu cuûa vò lai vaø ñeàu cuøng môû ra ñöôøng ra khoûi sau cuøng. Laïi coù thuyeát noùi: Ñòa Voâ hoïc cuõng noùi hai haïng ngöôøi: 1. Thôøi giaûi thoaùt. 2. Baát thôøi giaûi thoaùt. Hoûi: Neáu vaäy thì baäc Thaùnh seõ coù saùu: Kieán ñaïo coù hai ngöôøi Kieân tín vaø Kieân phaùp. Tu ñaïo coù hai ngöôøi: Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo. Ñaïo Voâ hoïc coù hai: Thôøi giaûi thoaùt vaø baát thôøi giaûi thoaùt. Sao Luaän Thi Thieát noùi coù baûy ngöôøi? Ñaùp: Vì naêm vieäc, neân Luaän Thi Thieát noùi coù baûy ngöôøi: 1. Do phöông tieän. 2. Do caên. 3. Do ñònh.

4. Do giaûi thoaùt. 5. Do ñònh, do giaûi thoaùt. Do phöông tieän: Laø Kieân tín, Kieân phaùp. Do caên: Laø Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo. Do ñònh: Laø thaân chöùng. Do giaûi thoaùt: Laø Tueä giaûi thoaùt. Do ñònh, do giaûi thoaùt: Laø Caâu giaûi thoaùt. Neân noùi moät ngöôøi Kieân tín, nhö moät ngöôøi trong baûy ngöôøi. Do caên, neân noùi ba ngöôøi Kieân tín, nghóa laø caên thöôïng trung haï. Do taùnh neân noùi naêm ngöôøi Kieân tín, nghóa laø töø phaùp lui suït, cho ñeán taát thaéng tieán. Do ñaïo neân noùi möôøi laêm ngöôøi Kieân tín, nghóa laø töø Khoå phaùp nhaãn cho ñeán ñaïo tyû nhaãn. Vì lìa duïc, neân noùi coù baûy möôi ba ngöôøi Kieân tín: Coõi Duïc coù ngöôøi raøng buoäc ñuû, coù ngöôøi lìa moät thöù duïc, cho ñeán lìa chín thöù duïc. Sô thieàn lìa chín thöù duïc, khoâng coù ngöôøi raøng buoäc ñuû. Vì sao? Vì ñaõ lìa duïc coõi Duïc. Töùc laø raøng buoäc ñuû cuûa Sô thieàn, cho ñeán lìa moät thöù duïc cho ñeán chín thöù duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù. Thaân laø ñoái töôïng nöông döïa: Dieâm-phuø-ñeà coù baûy möôi ba. Cuø- ñaø-di coù baûy möôi ba. Phaát Baø-ñeà coù baûy möôi ba. Boán Thieân vöông cho ñeán trôøi Tha Hoùa Töï Taïi, ñeàu coù baûy möôi ba. Neáu moãi saùt-na moãi thaân, thì coù voâ löôïng voâ bieân ngöôøi Kieân tín. Trong ñaây noùi chung laø moät ngöôøi Kieân tín. Ngöôøi Kieân phaùp noùi cuõng gioáng nhö theá, chæ tröø do taùnh. Vì sao? Vì ngöôøi aáy laø taùnh baát ñoäng. Neân noùi moät haïng ngöôøi Tín giaûi thoaùt, nhö moät ngöôøi trong baûy ngöôøi. Do caên neân noùi ba, do taùnh neân noùi naêm, do lìa duïc neân noùi taùm möôi hai. Coõi

Duïc raøng buoäc ñuû, lìa moät thöù duïc cho ñeán lìa chín thöù duïc, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù cuõngnhö theá. Lìa moät thöù duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, cho ñeán lìa taùm thöù duïc vaø khi döùt tröø duïc thöù chín. Thaân, ñoái töôïng nöông döïa: ÔÛ coõi Duïc coù taùm möôi hai Sô thieàn coù baûy möôi ba, ñeä Nhò thieàn coù saùu möôi boán, ñeä Tam thieàn coù naêm möôi laêm, ñeä Töù thieàn coù boán möôi saùu, Khoâng xöù coù ba möôi baûy, Thöùc xöù coù hai möôi taùm, Voâ sôû höõu xöù coù möôøi chín, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù coù möôøi. Raøng buoäc ñuû döùt tröø taùm thöù duïc vaø khi döùt tröø loaïi duïc thöù chín, neáu do thaân, do saùt-na, thì coù voâ löôïng voâ bieân Tín giaûi thoaùt. ÔÛ ñaây noùi chung laø moät ngöôøi Tín giaûi thoaùt. Nhö Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo noùi cuõng gioáng nhö theá, chæ tröø do taùnh. Vì sao? Vì ngöôøi aáy laø taùnh

baát ñoäng. Neân noùi laø moät ngöôøi thaân chöùng, nhö moät ngöôøi trong baûy ngöôøi. Vì caên neân noùi laø ba, vì taùnh neân noùi saùu, vì lìa duïc neân noùi möôøi. Phi töôûng Phi phi töôûng xöù raøng buoäc ñuû, lìa moät thöù duïc, cho ñeán lìa taùm thöù duïc vaø khi döùt tröø loaïi duïc thöù chín. Thaân laø ñoái töôïng nöông döïa: Coõi Duïc coù chín, coõi Saéc coù chín, coõi Voâ saéc coù chín. Neáu do thaân, do saùt-na thì seõ coù voâ löôïng, voâ bieân. Trong ñaây noùi chung laø moät ngöôøi thaân chöùng. Neân noùi moät ngöôøi Tueä giaûi thoaùt, nhö moät ngöôøi trong baûy ngöôøi, do caên neân noùi ba, do taùnh neân noùi saùu. Thaân laø ñoái töôïng nöông döïa: Coù ba, döïa vaøo thaân coõi Duïc, thaân coõi Saéc, thaân coõi Voâ saéc. Neáu ôû thaân, do saùt- na neân coù voâ löôïng voâ bieân. ÔÛ ñaây noùi chung laø moät ngöôøi Tueä giaûi thoaùt. Caâu giaûi thoaùt cuõng gioáng nhö theá. Ngöôøi Kieân tín ñoái vôùi ba kieát naày, coù bao nhieâu kieát thaønh töïu, bao nhieâu kieát khoâng thaønh töïu? Tröôùc ñaõ noùi raèng: Toân giaû kia duøng ngöôøi laøm chöông, duøng phieàn naõo laøm moân. nay muoán duøng moân phieàn naõo ñeå noùi veà ngöôøi. Ngöôøi Kieân tín, khoå tyû trí chöa sinh, ñoái vôùi ba kieát naày, taát caû thaønh töïu, hoaëc sinh hai thaønh töïu, laø giôùi thuû vaø nghi, moät khoâng thaønh töïu laø thaân kieán, phaàn coøn laïi noùi roäng nhö kinh naày. Cho ñeán lìa aùi saéc, dieät tyû trí sinh coõi Duïc, coõi Saéc, taát caû khoâng thaønh töïu vaø choã döùt cuûa khoå, taäp, dieät coõi Voâ saéc, taát caû khoâng thaønh töïu, phaùp coøn laïi laø thaønh töïu. Hoûi: Vì sao khoâng noùi ñaïo tyû trí? Ñaùp: Neáu ñaïo tyû trí sinh thì goïi laø Tín giaûi thoaùt. Nhö Kieân tín, Kieân phaùp cuõng gioáng nhö theá. Vì sao? Vì hai thöù naày ñòa bình ñaúng, ñaïo bình ñaúng, lìa duïc bình ñaúng, thaân nöông döïa bình ñaúng, ñònh bình ñaúng, nôi sinh bình ñaúng, chæ caên laø coù khaùc nhau. Neáu ngöôøi caên taùnh chaäm luït goïi laø Kieân tín, ngöôøi caên taùnh nhaïy beùn goïi laø Kieân phaùp. Ngöôøi Tín giaûi thoaùt ñoái vôùi ba kieát naày, taát caû khoâng thaønh töïu, noùi roäng nhö kinh naày. Nhö Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo cuõng gioáng nhö theá. Vì sao? Vì hai ngöôøi naày ñòa ñoàng nhau, ñaïo ñoàng nhau, lìa duïc ngang bình ñaúng, thaân ñoái töôïng nöông döïa ñoàng nhau, ñònh bình ñaúng, nôi sinh ñoàng nhau, chæ coù caên laø khaùc nhau. Neáu ngöôøi caên taùnh chaäm luït, goïi laø Tín giaûi thoaùt, neáu ngöôøi coù caên taùnh nhaïy beùn, goïi laø Kieán ñaùo. Ngöôøi thaân chöùng ñoái vôùi ba kieát naày, taát caû khoâng thaønh töïu. Phaàn coøn laïi noùi roäng nhö kinh naày. ÔÛ

ñaây, neân laäp luaän. Coù baäc Thaùnh naøo thaønh töïu chín möôi taùm söû hay khoâng?

Ñaùp: Coù. Ngöôøi raøng buoäc ñuû, luùc truï trong khoå phaùp nhaãn. Coù ngöôøi naøo döùt taùm möôi taùm söû, khoâng döùt möôøi söû maø khoâng ñöôïc quaû hay chaêng? Ñaùp: Coù. Ngöôøi ñaõ lìa saéc aùi, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, luùc dieät tyû trí, ba möôi saùu söû coõi Duïc ñaõ döùt, ba möôi moát söû coõi Saéc, hai möôi moát söû, choã döùt tröø cuûa khoå, taäp, dieät ñeá coõi Voâ saéc. Möôøi khoâng döùt, nghóa laø baûy söû, choã döùt cuûa ñaïo ñeá ôû coõi Duïc, ba söû, choã döùt cuûa Tu ñaïo, ngöôøi kia khoâng ñöôïc quaû. Vì sao? Vì laø höôùng ñaïo. Coù khi naøo chín möôi taùm söû ñöôïc döùt maø chaúng phaûi A-la- haùn chaêng? Ñaùp: Coù. Lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, chöa lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, ba möôi saùu söû coõi Duïc ñaõ döùt, ba möôi moát söû coõi Saéc, ba möôi moát söû coõi Voâ saéc, Khoâng xöù, Thöùc xöù, voâ sôû höõu xöù, ngöôøi ñoù chaúng phaûi A-la-haùn. Vì sao? Vì ngöôøi phaøm phu cuõng döùt. Pheâ bình: Khoâng neân laäp luaän nhö theá. Vì sao? Vì giôùi, neân laäp phieàn naõo, khoâng do ñòa. Thaân kieán, ñoái vôùi thaân kieán coù bao nhieâu duyeân? Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Vì duyeân khoâng coù töï theå, nhö phaùi Thí duï giaû noùi: Vì sao ngöôøi kia noùi nhö theá? Ñaùp: Vì ngöôøi kia döïa vaøo kinh Phaät. Kinh Phaät noùi: Voâ minh duyeân haønh, voâ minh laø haønh cuûa moät töôùng. Laø ngaàn aáy töôùng, laøm sao phaùp cuûa moät töôùng laøm duyeân cho ngaàn aáy töôùng? Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Caùc sö ñaõ noùi: Duyeân chæ coù danh maø khoâng coù töï theå. Vì ngaên döùt yù cuûa thuyeát nhö theá, cuõng noùi duyeân coù thaät theå. Neáu duyeân khoâng coù töï theå, thì taát caû caùc phaùp cuõng khoâng coù töï theå. Vì sao? Vì taát caû phaùp höõu vi ñeàu laø nhaân duyeân, duyeân Thöù ñeä, tröø taâm sau cuøng cuûa A-la-haùn ôû quaù khöù, hieän taïi, coøn laïi laø taát caû phaùp taâm, taâm sôû ô quaù khöù, hieän taïi. Duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá, laø taát caû phaùp. Laïi nöõa, neáu duyeân khoâng coù theå, thì taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng coù nghóa saâu xa. Neáu caùc phaùp khoâng duøng töôùng duyeân ñeå quaùn saùt thì caïn, gaàn deã nhaän bieát. Ngöôïc laïi, neáu duøng töôùng duyeân ñeå quaùn saùt caùc phaùp, thì chuùng saâu hôn boán bieån, chæ coù trí Phaät môùi bieát ñöôïc, ngöôøi khaùc chaúng theå bieát. Laïi nöõa, neáu duyeân khoâng coù töï theå, thì khoâng laäp ba thöù Boà-ñeà. Neáu duøng trí phaåm thöôïng ñeå quaùn saùt töôùng duyeân, thì goïi laø Boà-ñeà

cuûa Phaät. Neáu duøng trí phaåm trung ñeå quan saùt thì goïi laø Boà-ñeà cuûa Bích-chi Phaät. Neáu duøng trí phaåm haï, thì goïi laø Boà-ñeà cuûa Thanh vaên. Laïi nöõa, neáu duyeân khoâng coù töï theå, thì seõ khoâng coù söï khaùc nhau giöõa giaùc ngoä thöôïng, trung, haï. Ngöôøi giaùc ngoä phaåm haï thöôøng laø giaùc phaåm haï. Ngöôøi giaùc ngoä phaåm trung thöôøng laø giaùc phaåm trung. Ngöôøi giaùc phaåm thöôïng, thöôøng laø giaùc phaåm thöôïng. Vì quaùn töôùng duyeân, neân giaùc böïc haï coù theå khieán thaønh böïc trung, giaùc baäc trung thaønh baäc thöôïng. Cho neân, Toân giaû Cuø-sa noùi: Neáu duyeân khoâng coù töï theå, thì thaày khoâng theå daïy trao cho ñeä töû, khieán taùnh giaùc taêng roäng. Do duyeân coù töï theå neân

thaày daïy ñeä töû, giaùc baäc haï thaønh baäc trung, giaùc baäc trung thaønh baäc thöôïng, xöa laø hoïc troø, veà sau laøm thaày. Vì vieäc naày, neân bieát duyeân thaät söï coù theå töôùng. Hoûi: Neáu duyeân thaät söï coù theå, thì kinh do phaùi Thí Duï giaû noùi, laøm sao hieåu? Ñaùp: Theå cuûa voâ minh duø laø moät töôùng, nhöng ñoái töôïng taùc ñoäng coù ngaàn aáy, do coù ngaàn aáy nghóa moân neân laøm duyeân cho haønh. Gioáng nhö moät ngöôøi coù naêm khaû naêng, tuy laø moät maø coù naêm khaû naêng, voâ minh kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, sôû dó soaïn luaän naày laø vì muoán toû baøy taùnh cuûa taát caû phaùp höõu vi ñeàu yeáu keùm, khoâng coù töï löïc, do ngöôøi khaùc, khoâng töï taïi, khoâng muoán taïo taùc, neân soaïn luaän naày. Hoaëc coù thuyeát noùi: Töï taùnh cuûa phaùp höõu vi yeáu keùm. Hoaëc coù thuyeát noùi: Do nhaân duyeân sinh yeáu keùm, neân taùnh yeáu keùm, nhö noùi: Tyø-kheo phaûi bieát! Saéc laø voâ thöôøng, nhaân duyeân coù theå sinh ra saéc cuõng laø voâ thöôøng. Nhaân duyeân sinh, saéc, laøm sao laø thöôøng? Vì taùnh cuûa phaùp höõu vi yeáu keùm: Hoaëc coù phaùp töø boán duyeân sinh, ba duyeân sinh, hai duyeân sinh, cho ñeán khoâng coù töø moät duyeân naøo sinh, huoáng chi laø khoâng coù duyeân. Nhö ña soá ngöôøi beänh oám yeáu, hoaëc caàn boán ngöôøi dìu ñôõ, hoaëc caàn ba ngöôøi, hoaëc caàn hai ngöôøi, cho ñeán khoâng coù moät ngöôøi naøo dìu ñôõ, huoáng chi laø khoâng ngöôøi naâng ñôõ maø ngöôøi beänh coù theå ñöùng daäy? Voâ minh kia cuõng gioáng nhö theá. Khoâng coù töï löïc, nghóa laø khoâng coøn theá duïng cuûa söùc mình maø coù theå sinh. Do ngöôøi khaùc: Nghóa laø neáu khoâng coù töï löïc, thì goïi laø do ngöôøi khaùc. Khoâng töï taïi: Laø chôù ñeå cho Ngaõ sinh, chôù ñeå cho ngaõ dieät, khoâng ñöôïc töï taïi. Khoâng coù ñieàu muoán taïo taùc, nghóa laø khoâng coù taâm muoán laøm nhö

theá, ai laøm cho ta, ta seõ laøm, ñaâu muoán baøy toû taùnh cuûa caùc phaùp laø yeáu keùm. Cho ñeán vì khoâng coù ñieàu muoán laøm, neân soaïn luaän naày. Laïi nöõa, sôû dó soaïn luaän nhö theá laø vì muoán ngaên loãi cuûa phaùp duyeân khôûi. Hoaëc cho raèng: Phaùp duyeân chæ voâ minh duyeân haønh, cho ñeán sinh duyeân giaø cheát, laïi khoâng coøn coù phaùp duyeân khôûi. Vì muoán khieán cho nghóa naày ñöôïc quyeát ñònh, neáu phaùp töø duyeân sinh, töùc laø duyeân khôûi. Trong ñaây, neân noùi duï cuûa Taêng-giaø-baø-tu. Cho neân, vì muoán ngaên nghóa cuûa ngöôøi khaùc, vaø hieån baøy nghóa cuûa mình, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Thaân kieán ñoái vôùi thaân kieán, coù bao nhieâu duyeân? Ñaùp: Hoaëc coù boán, ba, hai, moät duyeân. Hoûi: Vì sao Toân giaû kia soaïn luaän? Trong ñaây hoûi thaân kieán ñoái vôùi thaân kieán coù bao nhieâu duyeân? Ñaùp: Hoaëc coù boán, ba, hai, moät duyeân. Nhö Kieàn-ñoä Trí hoûi: Phaùp trí ñoái vôùi Phaùp trí coù maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân duyeân, duyeân thöù ñeä, duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Vì yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi nöõa, vì baøy toû hai moân, hai toùm löôïc, cho ñeán noùi roäng. Thaân kieán naày ñoái vôùi thaân kieán coù bao nhieâu duyeân? Ñaùp: Hoaëc coù boán, ba, hai, moät duyeân. Hoûi: Phaùp trí ñoái vôùi phaùp trí coù bao nhieâu duyeân? Leõ ra cuõng gioáng nhö theá? Ñaùp: Hoaëc coù boán, ba, hai, moät duyeân. Phaùp trí kia ñoái vôùi phaùp trí coù bao nhieâu duyeân? Ñaùp: Nhaân duyeân duyeân thöù ñeä, duyeân caûnh giôùi, duyeân

oai theá. Trong ñaây, thaân kieán ñoái vôùi thaân kieán coù bao nhieâu duyeân, cuõng neân ñaùp nhö theá naày: Nhaân, thöù lôùp, caûnh giôùi, oai theá. Laïi nöõa, thuyeát naày laø lieãu nghóa, thuyeát kia chöa lieãu nghóa, cho ñeán noùi roäng. Thuyeát naày laø thaät ñeá, thuyeát kia laø theá ñeá. Laïi nöõa, trong ñaây phaân bieät boán phaùp. 1. Phaân bieät coõi. 2. Phaân bieät ñôøi. 3. Phaân bieät saùt-na. 4. Phaân bieät thöù lôùp. Thuyeát kia chæ phaân bieät thöù lôùp. Thaân kieán ñoái vôùi thaân kieán coù bao nhieâu duyeân? Ñaùp: Hoaëc coù boán, ba, hai, moät duyeân, boán duyeân aáy laø: Thaân kieán theo thöù lôùp sinh thaân kieán, töùc duyeân theo thaân kieán ñaõ sinh tröôùc.

Thaân kieán ñaõ sinh tröôùc laøm boán duyeân cho thaân kieán sau, ñoù laø nhaân, duyeân thöù ñeä, duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Nhö saùt-na cuûa moät thaân kieán, keá sau, laø sinh saùt-na cuûa thaân kieán thöù hai. Neáu thaân kieán sinh sau duyeân vôùi thaân kieán sinh tröôùc, thì thaân kieán sinh tröôùc seõ laøm boán duyeân cho thaân kieán sinh sau, ñoù laø nhaân duyeân, duyeân thöù ñeä, duyeân caûnh giôùi vaø oai theá. Nhaân duyeân: Coù hai nhaân, laø nhaân töông töï vaø nhaân nhaát thieát bieán. Duyeân Thöù ñeä: Thaân kieán sinh sau, keá laø sinh sau cuûa thaân kieán tröôùc. Duyeân caûnh giôùi: Thaân kieán sinh sau, töùc duyeân theo thaân kieán ñaõ sinh tröôùc. Nhaân duyeân: nhö phaùp chuûng töû. Duyeân Thöù ñeä, nhö phaùp môû mang, daãn daét. Duyeân caûnh giôùi, nhö caùch choáng gaäy ñöùng daäy. Duyeân oai theá, laø phaùp khoâng chöôùng ngaïi nhau. Thaân kieán sinh sau vì thoï nhaän oai theá boán duyeân cuûa thaân kieán sinh tröôùc, neân coù theå chuyeån vaän ôû ñôøi, coù theå nhaän laáy quaû, coù theå coù choã taïo taùc coù theå bieát caûnh giôùi. Theá naøo laø ba? Ñaùp: Nhö thaân kieán, theo thöù lôùp sinh thaân kieán, khoâng duyeân vôùi thaân kieán tröôùc. Thaân kieán sinh tröôùc ñoái vôùi thaân kieán sau laø nhaân, thöù lôùp, duyeân oai theá, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Nhö saùt-na cuûa moät thaân kieán, keá sinh saùt na cuûa thaân kieán thöù hai sinh, thaân kieán sinh sau duø khoâng duyeân vôùi thaân kieán sinh tröôùc, nhöng hoaëc duyeân theo saéc aám, hoaëc duyeân thoï aám, hoaëc duyeân töôûng aám, hoaëc duyeân thöùc aám, tröø thaân kieán, hoaëc duyeân vôùi haønh aám coøn laïi. Thaân kieán sinh tröôùc laøm ba duyeân cho thaân kieán sinh sau, Thöù ñeä, Oai theá, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Nhaân duyeân: Coù hai nhaân: Nhaân töông töï, Nhaân nhaát thieát bieán. Duyeân Thöù ñeä: Thaân kieán sinh sau, thöù lôùp sinh sau thaân kieán tröôùc. Khoâng coù caûnh giôùi do khoâng duyeân vôùi thaân kieán tröôùc. Nhaân duyeân: Nhö phaùp chuûng töû. Duyeân Thöù ñeä: nhö phaùp môû mang, daãn daét. Duyeân oai theá: Laø phaùp khoâng chöôùng ngaïi. Thaân kieán sinh sau, vì thoï nhaän ba duyeân cuûa thaân kieán tröôùc, neân coù theå haønh ôû ñôøi, coù theå nhaän laáy quaû, coù theå coù sôû taùc, coù theå bieát duyeân, coù theå bieát caûnh

giôùi. Laïi coù ba duyeân: Nhö thaân kieán theo thöù lôùp sinh taâm khoâng töông töï, sau laïi sinh thaân kieán, töùc duyeân vôùi thaân kieán tröôùc, thaân kieán ñaõ sinh tröôùc vaø thaân kieán sinh sau laø nhaân duyeân duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá, khoâng coù duyeân thöù ñeä. Nhö sau moät saùt-na cuûa thaân kieán, baát sinh

thaân kieán cuûa saùt-na thöù hai, hoaëc sinh bieân kieán, hoaëc sinh taø kieán, hoaëc sinh giôùi thuû, hoaëc sinh kieán thuû, hoaëc sinh nghi, hoaëc sinh aùi, giaän, maïn, voâ minh, hoaëc sinh thieän höõu laäu, taâm voâ kyù khoâng aån moät, laïi sinh thaân kieán, töùc duyeân vôùi thaân kieán sinh tröôùc. Thaân kieán ñaõ sinh tröôùc laøm ba duyeân cho thaân kieán sinh sau, nghóa laø nhaân duyeân duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá, khoâng coù duyeân thöù ñeä, vì sinh taâm khoâng töông töï. Duyeân caûnh giôùi: Vì duyeân vôùi thaân kieán tröôùc, neân thaân kieán sinh sau seõ thoï nhaän theá duïng cuûa ba duyeân thaân kieán sinh tröôùc, neân coù theå haønh ôû ñôøi, cho ñeán noùi roäng. Theá naøo laø hai? Nhö thaân kieán theo thöù lôùp sinh taâm khoâng töông töï. Thaân kieán sinh sau khoâng duyeân vôùi thaân kieán sinh tröôùc. Thaân kieán sinh tröôùc ñoái vôùi thaân kieán sinh sau laø nhaân duyeân, duyeân oai theá, khoâng coù duyeân caûnh giôùi, duyeân thöù ñeä. Nhö sau moät saùt-na cuûa thaân kieán, khoâng sinh saùt-na cuûa thaân kieán thöù hai, hoaëc sinh bieân kieán, cho ñeán sinh taâm thieän, voâ kyù khoâng aån moät, laïi sinh thaân kieán, duø khoâng duyeân vôùi thaân kieán tröôùc, hoaëc duyeân saéc aám cho ñeán thöùc aám, tröø thaân kieán, cuõng duyeân vôùi haønh aám coøn laïi. Thaân kieán sinh tröôùc laøm hai duyeân cho thaân kieán sinh sau laø Nhaân duyeân, Duyeân oai theá. Nhaân duyeân: Coù hai nhaân, laø nhaân töông töï vaø nhaân Nhaát thieát bieán. Duyeân oai theá: Vì khoâng coù chöôùng ngaïi, khoâng coù duyeân caûnh giôùi, vì khoâng duyeân vôùi thaân kieán tröôùc. Khoâng coù duyeân Thöù ñeä, vì thaân kieán sinh sau, khoâng theo thöù lôùp sinh sau thaân kieán tröôùc. Thaân kieán sinh sau, thoï nhaän theá duïng nôi hai duyeân cuûa thaân kieán tröôùc, neân coù theå hieän haønh ôû ñôøi, noùi roäng nhö treân. Theá naøo laø moät? Thaân kieán sinh sau, ñoái vôùi thaân kieán sinh tröôùc, neáu duyeân laø Duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Neáu khoâng duyeân thì chæ moät Duyeân oai theá. Hoûi: Vì sao hoûi moät duyeân maø ñaùp hai duyeân? Ñaùp: Caùc luaän sö soaïn luaän, hoaëc coù khi traùnh loãi tröôùc, roài môùi ñaùp, coù khi ñaùp tröôùc roài môùi traùnh loãi. Traùnh loãi tröôùc, roài môùi ñaùp: Nhö thuyeát naày: Thaân kieán sinh sau,

ñoái vôùi thaân kieán sinh tröôùc, neáu taïo ra caûnh giôùi töùc laø duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Ñoù goïi laø traùnh loãi, khoâng taïo ra caûnh giôùi thì chæ moät duyeân oai theá, ñoù goïi laø ñaùp. Ñaùp tröôùc, roài môùi traùnh loãi: Nhö phaåm Nhaát Haønh noùi: Neáu sinh tröôùc khoâng döùt laø leä thuoäc. Ñoù goïi laø ñaùp. Neáu tröôùc khoâng sinh, sinh nghóa laø ñaõ döùt, laø khoâng leä thuoäc. Ñoù goïi laø traùnh loãi. Laïi coù thuyeát noùi: Ñoù goïi laø ñaùp, khoâng goïi laø traùnh loãi, thaân kieán hoaëc coù moät duyeân, hoaëc coù hai duyeân. Thaân kieán vò lai ñoái vôùi thaân kieán quaù khöù, hieän taïi, neáu taïo ra caûnh giôùi laø duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Neáu khoâng taïo caûnh giôùi thì chæ moät duyeân oai theá. Thaân kieán vò lai, hieän taïi, ñoái vôùi thaân kieán quaù khöù, neáu taïo ra caûnh giôùi laø duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Neáu khoâng taïo ra caûnh giôùi, thì chæ moät duyeân oai theá. Neáu thaân kieán quaù khöù duyeân theo thaân kieán vò lai, hieän taïi, neân sinh, thaân kieán vò lai, hieän taïi ñoái vôùi thaân kieán quaù khöù, taïo ra hai duyeân laø duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Neáu thaân kieán

quaù khöù khoâng duyeân theo thaân kieán vò lai, hieän taïi maø sinh, thì thaân kieán vò lai, hieän taïi ñoái vôùi thaân kieán quaù khöù, seõ taïo ra moät Duyeân oai theá. Hoûi: Nhö caùc vieäc thaân kieán taïo taùc ñaõ xong, khoâng coøn coù khaû naêng, vì sao noùi nhö theá? Neáu duyeân taïo ra duyeân caûnh giôùi, Duyeân oai theá, neáu khoâng duyeân thì chæ moät Duyeân oai theá? Ñaùp: Thaân kieán quaù khöù luùc ôû ñôøi hieän taïi, duyeân vôùi thaân kieán vò lai, duyeân roài dieät maát, rôi vaøo quaù khöù. Maëc duø dieät, rôi vaøo quaù khöù, nhöng laïi khoâng coù choã taïo taùc, töùc do choã taïo taùc tröôùc maø noùi. Thaân kieán coõi Duïc ñoái vôùi thaân kieán coõi Saéc, chæ moät Duyeân oai theá, khoâng coù nhaân duyeân. Vì sao? Vì ñòa, do coõi, vì nhaân ñeàu khaùc, neân khoâng coù duyeân Thöù ñeä. Vì sao? Vì khoâng coù taâm nhieãm oâ, neân sau khi qua ñôøi seõ sinh leân ñòa treân. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Vì sao? Vì khoâng duyeân vôùi phieàn naõo phaåm haï. Coù duyeân oai theá, vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi thaân kieán coõi Duïc, neáu taïo taùc theo thöù lôùp, laø duyeân Thöù ñeä, Duyeân oai theá. Neáu khoâng taïo taùc theo thöù lôùp, thì chæ moät Duyeân oai theá. Truï nôi thaân kieán coõi Saéc, qua ñôøi vôùi taâm, do taâm ñeàu coù cuûa thaân kieán coõi Duïc, neân ñaõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi thaân kieán coõi Duïc taïo ra hai duyeân laø duyeân Thöù ñeä vaø Duyeân oai theá. Duyeân Thöù ñeä: Do thaân kieán coõi Duïc, keá laø thaân kieán coõi Saéc sinh sau.

Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân. Vì sao? Vì ñòa, do coõi, vì nhaân ñeàu khaùc. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi, vì thaân kieán khoâng duyeân coõi khaùc. Neáu trong coõi Saéc, khoâng truï nôi thaân kieán qua ñôøi vôùi taâm, do taâm ñi chung cuûa thaân kieán coõi Duïc, khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi thaân kieán coõi Duïc coù moät duyeân oai theá, khoâng coù duyeân Thöù ñeä. Coù duyeân oai theá nhö treân ñaõ noùi. Thaân kieán coõi Duïc ñoái vôùi thaân kieán coõi Saéc, coù moät duyeân oai theá. Thaân kieán coõi Voâ saéc ñoái vôùi thaân kieán coõi Duïc, neáu taïo taùc theo thöù lôùp thì coù duyeân Thöù ñeä, duyeân oai theá, neáu khoâng taïo taùc theo thöù lôùp thì coù moät duyeân oai theá, noùi roäng nhö treân. Thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi thaân kieán coõi Voâ saéc coù moät duyeân laø duyeân oai theá. Thaân kieán coõi Voâ saéc ñoái vôùi thaân kieán coõi Saéc, neáu taïo taùc theo thöù lôùp thì coù duyeân Thöù ñeä, Duyeân oai theá. Neáu khoâng taïo ra theo thöù lôùp, thì chæ moät Duyeân oai theá, noùi roäng nhö treân. Nhö thaân kieán ñoái vôùi thaân kieán, thaân kieán ñoái vôùi khoâng Nhaát thieát bieán, khoâng nhaát thieát bieán ñoái vôùi khoâng nhaát thieát bieán, khoâng nhaát thieát bieán ñoái vôùi nhaát thieát bieán, nghóa laø phaåm haï ñoái vôùi phaåm thöôïng, phaåm thöôïng ñoái vôùi phaåm haï. Vì sao? Vì trong ñaây noùi giôùi khaùc duyeân vôùi nhaát thieát bieán laø Nhaát thieát bieán. Noùi toùm laïi, söû coù möôøi thöù: Naêm kieán, nghi, aùi, giaän, maïn, voâ minh. Möôøi söû naày, naêm laø Nhaát thieát bieán, naêm chaúng phaûi nhaát thieát bieán. Naêm söû laø nhaát thieát bieán: Taø kieán, kieán thuû, giôùi thuû, nghi, voâ minh. Naêm söû chaúng phaûi nhaát thieát bieán: Thaân kieán, bieân kieán, aùi, giaän, maïn. Vaên naày noùi: Giôùi khaùc duyeân vôùi nhaát thieát bieán. Thaân kieán, bieân kieán ôû

trong khoâng nhaát thieát bieán. Nhö thaân kieán ñoái vôùi thaân kieán nhö theá, thaân kieán ñoái vôùi khoâng nhaát thieát bieán, laø nhö thaân kieán ñoái vôùi bieân kieán, ñoái vôùi aùi, ñoái vôùi giaän, ñoái vôùi maïn. Ñoù goïi laø thaân kieán ñoái vôùi khoâng nhaát thieát bieán, khoâng nhaát thieát bieán ñoái vôùi khoâng nhaát thieát bieán laø nhö bieân kieán ñoái vôùi bieân kieán, ñoái vôùi aùi, ñoái vôùi giaän, ñoái vôùi maïn, ñoái vôùi thaân kieán. AÙi ñoái vôùi aùi, ñoái vôùi giaän, ñoái vôùi maïn, ñoái vôùi bieân kieán, ñoái vôùi thaân kieán. Giaän ñoái vôùi giaän, ñoái vôùi maïn, ñoái vôùi aùi, ñoái vôùi thaân kieán, ñoái vôùi bieân kieán. Maïn ñoái vôùi maïn, ñoái vôùi thaân kieán, ñoái vôùi bieân kieán, ñoái vôùi aùi, ñoái vôùi giaän. Ñoù goïi laø khoâng nhaát thieát bieán ñoái vôùi khoâng nhaát thieát bieán. Khoâng nhaát thieát bieán ñoái vôùi

nhaát thieát bieán laø nhö thaân kieán ñoái vôùi taø kieán, ñoái vôùi kieán thuû, ñoái vôùi giôùi thuû, ñoái vôùi nghi, ñoái vôùi voâ minh. Nhö thaân kieán, bieân kieán, aùi, giaän, maïn, noùi cuõng gioáng nhö theá. Ñoù goïi laø khoâng nhaát thieát bieán ñoái vôùi nhaát thieát bieán. Thaân kieán ñoái vôùi giôùi thuû coù bao nhieâu duyeân? Ñaùp: Hoaëc coù boán, ba, hai, moät duyeân. Theá naøo laø boán duyeân? Nhö thaân kieán theo thöù lôùp sinh giôùi thuû, töùc duyeân theo thaân kieán, thaân kieán sinh tröôùc ñoái vôùi giôùi thuû sinh sau laø nhaân duyeân, duyeân thöù ñeä, Duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Nhö sau saùt-na cuûa moät thaân kieán, theo thöù lôùp sinh saùt-na cuûa giôùi thuû. Neáu giôùi thuû sinh sau duyeân theo thaân kieán tröôùc, thì thaân kieán sinh tröôùc seõ laøm boán duyeân cho giôùi thuû sinh sau, laø coù duyeân: nhaân, thöù lôùp, caûnh giôùi, oai theá. Nhaân duyeân coù hai nhaân: Nhaân töông töï vaø nhaân nhaát thieát bieán. Duyeân Thöù ñeä: Giôùi thuû, keá laø thaân kieán sinh sau. Duyeân caûnh giôùi: Giôùi thuû sinh sau vì duyeân vôùi thaân kieán tröôùc neân sinh. Nhaân duyeân: Nhö phaùp chuûng töû, cho ñeán duyeân oai theá, laø phaùp khoâng chöôùng ngaïi nhau. Giôùi thuû sinh sau, thoï nhaän thaân kieán tröôùc. Vì theá duïng cuûa boán duyeân neân coù theå chuyeån vaän ôû ñôøi, noùi roäng nhö treân. Theá naøo laø ba duyeân? Ñaùp: Nhö thaân kieán theo thöù lôùp sinh giôùi thuû, khoâng duyeân vôùi thaân kieán. Thaân kieán sinh tröôùc ñoái vôùi giôùi thuû sinh sau laø caùc duyeân nhaân, thöù lôùp, oai theá, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Nhö sau saùt- na cuûa moät thaân kieán, theo thöù lôùp sinh saùt-na cuûa giôùi thuû. Maëc duø giôùi thuû khoâng duyeân vôùi thaân kieán, hoaëc duyeân vôùi saéc aám, cho ñeán thöùc aám, hoaëc duyeân vôùi haønh aám coøn laïi cuûa thaân kieán coøn laïi. Thaân kieán sinh tröôùc ñoái vôùi giôùi thuû sinh sau coù ba duyeân, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Nhaân duyeân: Coù hai nhaân: Nhaân töông töï vaø nhaân nhaát thieát bieán. Duyeân Thöù ñeä: Giôùi thuû sinh sau, keá laø thaân kieán sinh tröôùc laø sinh sau. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi: Giôùi thuû sinh sau, vì khoâng duyeân vôùi thaân kieán tröôùc neân giôùi thuû sinh sau, thoï nhaän theá duïng nôi ba duyeân cuûa thaân kieán sinh tröôùc, neân coù theå hieän haønh ôû ñôøi, noùi roäng nhö treân. Laïi coù ba duyeân, hai duyeân, moät duyeân, noùi roäng nhö thaân kieán.

Thaân kieán coõi Duïc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Saéc, coù moät duyeân oai theá, noùi roäng nhö treân. Thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Duïc, neáu taïo taùc theo thöù lôùp, khoâng taïo taùc caûnh giôùi, coù duyeân Thöù ñeä, duyeân oai theá. Nhö truï nôi thaân kieán coõi Saéc qua ñôøi vôùi taâm, do taâm ñi chung cuûa giôùi thuû coõi Duïc, khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Giôùi thuû coõi Duïc khoâng duyeân vôùi thaân kieán coõi Saéc, thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Duïc coù duyeân Thöù ñeä, duyeân oai theá, neáu taïo caûnh giôùi, khoâng taïo thöù lôùp thì coù duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Neáu khoâng truï nôi thaân kieán coõi Saéc, qua ñôøi, vôùi taâm, thì vôùi taâm ñeàu cuøng coù cuûa giôùi thuû coõi Duïc, seõ laøm cho söï sinh noái tieáp nhau, töùc duyeân vôùi thaân coõi Saéc. Thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Duïc coù hai duyeân laø duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá. Neáu taïo ra duyeân thöù ñeä, duyeân caûnh giôùi, duyeân oai theá, thì coù duyeân thöù lôùp, caûnh giôùi, oai theá. Nhö truï nôi thaân kieán coõi Saéc, qua ñôøi vôùi taâm, giôùi thuû coõi Duïc vôùi taâm ñeàu cuøng coù, khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Giôùi thuû coõi Duïc, töùc duyeân vôùi thaân kieán coõi Saéc. Thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Duïc coù ba duyeân: Duyeân thöù lôùp, Caûnh giôùi, oai theá. Duyeân Thöù ñeä: Giôùi thuû coõi Duïc, keá laø sinh sau thaân kieán coõi Saéc. Duyeân caûnh giôùi: Giôùi thuû coõi Duïc vì duyeân vôùi thaân kieán coõi Saéc neân sinh. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân, do giôùi, do ñòa, vì nhaân ñeàu khaùc. Neáu khoâng taïo ra duyeân thöù lôùp, khoâng taïo ra duyeân caûnh giôùi, thì chæ moät duyeân oai theá. Neáu khoâng truï nôi thaân kieán coõi Saéc qua ñôøi, vôùi taâm, do giôùi thuû coõi Duïc, vôùi taâm ñeàu cuøng coù, khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Vì khoâng duyeân vôùi thaân kieán coõi Saéc ñeå sinh, thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Duïc, coù moät duyeân oai theá, khoâng coù nhaân duyeân, do giôùi, do ñòa, nhaân ñeàu khaùc. Khoâng coù duyeân thöù ñeä, do khoâng keá sinh sau thaân kieán coõi Saéc. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi, vì khoâng duyeân theo thaân kieán coõi Saéc. Do khoâng chöôùng ngaïi nhau, neân chæ moät duyeân laø duyeân oai theá. Thaân kieán coõi Duïc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Voâ saéc laø moät duyeân oai theá. Thaân kieán coõi Voâ saéc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Duïc, noùi roäng nhö treân. Thaân kieán coõi Saéc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Voâ saéc, noùi roäng nhö treân. Thaân kieán coõi Voâ saéc ñoái vôùi giôùi thuû coõi Saéc, noùi roäng nhö treân. Nhö

thaân kieán ñoái vôùi giôùi thuû, ñoái vôùi taø kieán, ñoái vôùi kieán thuû, ñoái vôùi nghi, ñoái vôùi voâ minh, noùi cuõng gioáng nhö theá. Ñoù goïi laø thaân kieán ñoái vôùi nhaát thieát bieán. Nhaát thieát bieán ñoái vôùi nhaát thieát bieán: Nghóa laø nhö taø kieán ñoái vôùi taø kieán, ñoái vôùi kieán thuû, ñoái vôùi giôùi thuû, ñoái vôùi nghi, ñoái vôùi voâ minh. Kieán thuû ñoái vôùi kieán thuû, ñoái vôùi giôùi thuû, ñoái vôùi nghi, ñoái vôùi voâ minh, ñoái vôùi taø kieán. Giôùi thuû ñoái vôùi giôùi thuû, ñoái vôùi nghi, ñoái vôùi voâ minh, ñoái vôùi taø kieán, ñoái vôùi kieán thuû. Nghi ñoái vôùi nghi, ñoái vôùi voâ minh, ñoái vôùi taø kieán, ñoái vôùi kieán thuû, ñoái vôùi giôùi thuû. Voâ minh ñoái vôùi voâ minh, ñoái vôùi taø kieán, ñoái vôùi kieán thuû, ñoái vôùi giôùi thuû, ñoái vôùi nghi. Ñoù goïi laø nhaát thieát bieán ñoái vôùi

nhaát thieát bieán. Khoâng nhaát thieát bieán ñoái vôùi nhaát thieát bieán, nhö thaân kieán ñoái vôùi giôùi thuû, ñoái vôùi taø kieán, ñoái vôùi kieán thuû, ñoái vôùi nghi, ñoái vôùi voâ minh cuõng gioáng nhö theá. Nhö thaân kieán, bieân kieán, aùi, giaän, maïn, noùi cuõng gioáng nhö theá. Ñoù goïi laø khoâng nhaát thieát bieán ñoái vôùi nhaát thieát bieán. Neáu hoûi veà caùc phaùp goàm nhieáp, neân duøng nhaäp ñeå quaùn saùt. Neáu hoûi veà trí, neân duøng ñeá ñeå quaùn saùt. Neáu hoûi veà thöùc, neân duøng giôùi ñeå quaùn saùt. Neáu hoûi veà phieàn naõo, neân duøng chuûng ñeå quaùn saùt. Neáu quaùn saùt nhö theá, thì theå töôùng cuûa phaùp seõ deã bieát, deã thaáy. Trong ñaây, hoûi veà phieàn naõo, neân duøng chuûng loaïi ñeå quaùn saùt. Phaùp coù naêm loaïi: Loaïi do thaáy khoå maø döùt, cho ñeán loaïi do tu ñaïo döùt. Choã döùt cuûa kieán khoå coù hai thöù: 1. Nhaát thieát bieán. 2. Khoâng Nhaát thieát bieán. Choã döùt cuûa kieán taäp cuõng gioáng nhö theá. Choã döùt cuûa kieán dieät coù hai thöù: 1. Duyeân höõu laäu. 2. Duyeân voâ laäu. Choã döùt cuûa kieán ñaïo cuõng gioáng nhö theá. Choã döùt cuûa tu ñaïo chaúng phaûi Nhaát thieát bieán. Choã döùt cuûa kieán khoå laø Nhaát thieát bieán. Ñoái vôùi Nhaát thieát bieán, maø kieán khoå döùt tröø laø nhaân duyeân, duyeân Thöù ñeä, Duyeân caûnh giôùi, Duyeân oai theá. Nhaân duyeân: Coù boán nhaân: Nhaân töông öng, Nhaân coäng sinh, Nhaân töông töï, Nhaân Nhaát thieát bieán. Duyeân Thöù ñeä: Nhaát thieát bieán, choã döùt cuûa kieán khoå, theo thöù lôùp sinh Nhaát thieát bieán, choã döùt cuûa kieán khoå. Duyeân caûnh giôùi: Nhaát thieát bieán, choã döùt cuûa kieán khoå, töùc duyeân

theo Nhaát thieát bieán, ñoái töôïng cuûa kieán khoå. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø choã döùt tröø cuûa kieán khoå laø khoâng Nhaát thieát bieán laøm boán duyeân: Nhaân duyeân, duyeân Thöù ñeä, Duyeân caûnh giôùi, Duyeân oai theá. Nhaân duyeân: Coù hai nhaân: Nhaân töôïng töï, Nhaân Nhaát thieát bieán. Duyeân Thöù ñeä: Nhaát thieát bieán kieán khoå döùt tröø, theo thöù lôùp sinh ra khoâng Nhaát thieát bieán laø choã döùt tröø cuûa kieán khoå. Duyeân caûnh giôùi: Khoâng Nhaát thieát bieán, do kieán khoå döùt tröø, duyeân theo Nhaát thieát bieán do thaáy khoå maø döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø, ñoái vôùi Nhaát thieát bieán do kieán taäp döùt tröø, laøm boán duyeân: nhaân, thöù lôùp, caûnh giôùi, Oai theá. Nhaân duyeân: Moät nhaân, ñoù laø nhaân Nhaát thieát bieán. Duyeân Thöù ñeä: Nhaát thieát bieán do thaáy khoå maø döùt tröø, theo thöù lôùp sinh Nhaát thieát bieán do kieán taäp döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Nhaát thieát bieán choã döùt tröø cuûa kieán taäp, duyeân Nhaát thieát bieán do thaáy khoå maø döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø, ñoái vôùi khoâng Nhaát thieát bieán do kieán taäp döùt tröø, thaáy dieät maø ñoaïn tröø, kieán ñaïo döùt tröø, tu ñaïo döùt tröø laø: Nhaân, Thöù ñeä, oai theá, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Nhaân duyeân: Moät nhaân laø nhaân Nhaát thieát bieán. Duyeân Thöù ñeä: Nhaát thieát bieán kieán khoå döùt tröø, theo thöù lôùp sinh caùc söû kia. Duyeân caûnh giôùi: Caùc söû kia duyeân theo töï chuûng, khoâng duyeân theo chuûng ngöôøi khaùc. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt. Ñoái vôùi khoâng Nhaát thieát

bieán do thaáy khoå maø döùt tröø laøm boán duyeân: nhaân, thöù lôùp, caûnh giôùi, oai theá. Nhaân duyeân: Coù ba nhaân: Nhaân töông öng, nhaân töông töï vaø nhaân coäng sinh. Duyeân Thöù ñeä: Khoâng Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø. Sau, theo thöù lôùp sinh khoâng Nhaát thieát bieán do thaáy khoå maø döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Khoâng Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø, duyeân vôùi khoâng Nhaát thieát bieán, do kieán khoå döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt, ñoái vôùi Nhaát thieát bieán, do kieán khoå döùt laøm boán duyeân: nhaân, thöù lôùp, caûnh

giôùi, oai theá. Nhaân duyeân: Coù moät nhaân, laø Nhaân töông töï. Duyeân Thöù ñeä: Khoâng Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø. Sau, theo thöù lôùp sinh Nhaát thieát bieán do thaáy khoå maø döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø, duyeân vôùi khoâng Nhaát thieát bieán do kieán khoå maø döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø, ñoái vôùi Nhaát thieát bieán do kieán taäp döùt tröø, laøm ba duyeân: Thöù ñeä, Caûnh giôùi, Oai theá, khoâng coù nhaân duyeân. Duyeân Thöù ñeä: Khoâng Nhaát thieát bieán laø choã döùt cuûa kieán khoå. Sau, theo thöù lôùp sinh Nhaát thieát bieán do kieán taäp döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Nhaát thieát bieán do kieán taäp döùt tröø, duyeân vôùi khoâng Nhaát thieát bieán do thaáy khoå maø döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân. Vì sao? Vì khoâng coù söû nhaát thieát bieán, khoâng vì chuûng cuûa ngöôøi khaùc laøm nhaân. Khoâng Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø, ñoái vôùi khoâng Nhaát thieát bieán do kieán taäp döùt tröø. Choã döùt cuûa kieán dieät, choã döùt cuûa kieán ñaïo, choã döùt cuûa tu ñaïo laøm hai duyeân: Thöù ñeä, oai theá, khoâng coù nhaân duyeân, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Duyeân Thöù ñeä: Khoâng Nhaát thieát bieán, choã döùt cuûa kieán khoå, sau theo thöù lôùp sinh caùc söû kia. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau, neân khoâng coù nhaân duyeân. Vì sao? Vì khoâng laøm nhaân cho chuûng cuûa ngöôøi khaùc. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Vì sao? Vì khoâng laøm sôû duyeân cho chuûng cuûa ngöôøi khaùc. Nhö Nhaát thieát bieán, khoâng Nhaát thieát bieán do kieán khoå döùt tröø, Nhaát thieát bieán, khoâng Nhaát thieát bieán do kieán taäp döùt tröø, noùi cuõng gioáng nhö theá. Höõu laäu duyeân söû do thaáy dieät maø ñoaïn tröø, ñoái vôùi duyeân höõu laäu do thaáy dieät maø ñoaïn tröø laøm boán duyeân: nhaân, thöù lôùp, caûnh giôùi, oai theá. Nhaân duyeân: Coù ba nhaân: Nhaân töông öng, nhaân coäng sinh, nhaân töông töï. Duyeân Thöù ñeä: Höõu laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø, sau theo thöù lôùp sinh höõu laäu duyeân söû do thaáy dieät maø ñoaïn tröø. Duyeân caûnh giôùi: Höõu laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø, duyeân

vôùi höõu laäu duyeân söû do thaáy dieät döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau, neân höõu laäu duyeân söû do kieán dieät maø ñoaïn tröø. Ñoái vôùi voâ laäu duyeân söû laøm ba duyeân: nhaân, thöùc ñeä, oai theá, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Nhaân duyeân coù moät nhaân laø nhaân töông töï. Duyeân Thöù ñeä: höõu laäu duyeân söû do kieán dieät döùt tröø, sau theo thöù lôùp sinh voâ laäu duyeân söû. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau, khoâng coù duyeân

caûnh giôùi. Vì sao? Vì söû duyeân kia laø söû voâ laäu, laø höõu laäu, choã döùt cuûa kieán dieät. Höõu laäu duyeân söû, ñoái vôùi kieán khoå, kieán taäp döùt tröø Söû nhaát thieát bieán laøm ba duyeân: Thöù ñeä, Caûnh giôùi, oai theá, khoâng coù nhaân duyeân. Duyeân Thöù ñeä: Höõu laäu duyeân söû do kieán dieät maø ñoaïn tröø, sau theo thöù lôùp sinh Söû nhaát thieát bieán do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Söû nhaát thieát bieán do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø, duyeân vôùi höõu laäu duyeân söû do thaáy dieät maø ñoaïn tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân: Höõu laäu duyeân söû do thaáy dieät maø ñoaïn tröø, vì chaúng phaûi Nhaát thieát bieán, neân ñoái vôùi kieán khoå, kieán taäp döùt tröø Söû khoâng nhaát thieát bieán. Ñoái vôùi Nhaát thieát söû höõu do kieán ñaïo döùt tröø, tu ñaïo döùt tröø laøm hai duyeân laø Thöù ñeä, Oai theá. Duyeân Thöù ñeä: Höõu laäu duyeân söû do thaáy dieät maø ñoaïn tröø, sau theo thöù lôùp sinh söû khoâng nhaát thieát bieán do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø, laø Söû nhaát thieát bieán do kieán ñaïo döùt tröø, tu ñaïo döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân: nhö treân ñaõ noùi. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi: Vì caùc söû kia chaúng phaûi Nhaát thieát bieán, neân khoâng duyeân vôùi chuûng cuûa ngöôøi khaùc. Voâ laäu duyeân söû do thaáy dieät maø ñoaïn tröø, ñoái vôùi voâ laäu duyeân söû do thaáy dieät maø ñoaïn tröø laøm ba duyeân laø nhaân, thöù lôùp, oai theá, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Nhaân duyeân: Coù ba nhaân: Nhaân töông öng, nhaân coäng sinh, nhaân töông töï. Duyeân Thöù ñeä: Voâ laäu duyeân söû ñöôïc kieán dieät döùt tröø, sau theo thöù lôùp sinh voâ laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi: Söû kia duyeân vôùi söû voâ laäu, laø höõu laäu, neân voâ laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø, ñoái vôùi höõu laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø laøm boán duyeân: Nhaân, Thöù ñeä, Caûnh giôùi, Oai theá. Nhaân duyeân: Coù moät nhaân laø nhaân töông töï.

Duyeân Thöù ñeä: Voâ laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø, veà sau theo thöù lôùp, sinh höõu laäu duyeân söû do kieán dieät döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Höõu laäu duyeân söû do kieán dieät tröø duyeân vôùi voâ laäu duyeân söû do kieán dieät döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau, neân ñoái vôùi Söû nhaát thieát bieán do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø laøm ba duyeân: Thöù ñeä, Caûnh giôùi, oai theá, khoâng coù nhaân duyeân. Duyeân Thöù ñeä: Voâ laäu duyeân söû do kieán dieät döùt tröø, sau, theo thöù lôùp, sinh ra söû Nhaát thieát bieán, do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Söû nhaát thieát bieán do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø, duyeân vôùi voâ laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân laø: Voâ laäu duyeân söû do kieán dieät döùt tröø, vì chaúng phaûi Nhaát thieát bieán, neân khoâng duyeân vôùi chuûng ngöôøi khaùc. Ñoái vôùi söû khoâng nhaát thieát bieán, do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø, choã döùt cuûa kieán ñaïo, do tu ñaïo, coù hai duyeân: duyeân Thöù ñeä, Duyeân oai theá, khoâng coù nhaân duyeân, duyeân caûnh giôùi. Duyeân Thöù ñeä: Voâ laäu duyeân söû do kieán dieät döùt tröø, veà sau theo thöù lôùp sinh ra söû khoâng nhaát thieát bieán, choã döùt cuûa kieán khoå, kieán

taäp. Kieán ñaïo döùt tröø, tu ñaïo döùt tröø taát caû söû. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân: Voâ laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø, vì chaúng phaûi Nhaát thieát bieán, neân khoâng laøm nhaân cho chuûng ngöôøi khaùc. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi: Söû khoâng nhaát thieát bieán do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø. Kieán ñaïo, tu ñaïo döùt tröø taát caû söû, khoâng duyeân vôùi chuûng khaùc. Nhö höõu laäu duyeân söû. Voâ laäu duyeân söû, do kieán dieät döùt tröø, thì höõu laäu duyeân söû, voâ laäu duyeân söû, choã döùt cuûa kieán ñaïo, noùi cuõng gioáng nhö theá. Söû, choã döùt tröø cuûa Tu ñaïo, ñoái vôùi söû ñöôïc tu ñaïo döùt tröø, coù boán duyeân: Nhaân, Thöù ñeä, Caûnh giôùi, Oai theá. Nhaân duyeân: Coù ba nhaân: Nhaân töông öng, nhaân coäng sinh, nhaân töông töï. Duyeân Thöù ñeä: Söû, do Tu ñaïo döùt tröø, veà sau theo thöù lôùp sinh söû do tu ñaïo döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Söû do tu ñaïo döùt tröø duyeân vôùi söû do tu ñaïo döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau, neân söû, choã döùt cuûa

tu ñaïo, ñoái vôùi Söû nhaát thieát bieán do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø, coù ba duyeân: Thöù ñeä, Caûnh giôùi, Oai theá, khoâng coù nhaân duyeân. Duyeân Thöù ñeä: Söû, choã döùt cuûa Tu ñaïo, sau theo thöù lôùp sinh Söû nhaát thieát bieán, ñöôïc kieán khoå, kieán taäp döùt tröø. Duyeân caûnh giôùi: Söû nhaát thieát bieán, do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø, duyeân vôùi söû, do Tu ñaïo döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân: Söû do tu ñaïo döùt tröø chaúng phaûi Nhaát thieát bieán, neân khoâng laøm nhaân cho chuûng ngöôøi khaùc. Ñoái vôùi söû khoâng nhaát thieát bieán, do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø, taát caû söû laø do kieán dieät, kieán ñaïo döùt tröø, coù hai thöù duyeân laø Thöù ñeä, Oai theá, khoâng coù nhaân duyeân, khoâng coù duyeân caûnh giôùi. Duyeân Thöù ñeä: Söû, do Tu ñaïo döùt tröø, veà sau theo thöù lôùp sinh ra söû khoâng Söû nhaát thieát bieán, do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø. Taát caû söû laø do kieán dieät, kieán ñaïo döùt tröø. Duyeân oai theá: Vì khoâng coù chöôùng ngaïi nhau. Khoâng coù nhaân duyeân: Söû do tu ñaïo döùt tröø vì chaúng phaûi Nhaát thieát bieán, neân khoâng cho laøm nhaân chuûng ngöôøi khaùc. Khoâng coù duyeân caûnh giôùi: Caùc söû kia vì chaúng phaûi Nhaát thieát bieán, neân khoâng duyeân vôùi chuûng ngöôøi khaùc. Nhaân Nhaát thieát bieán noùi trong ñaây, nhö phaåm Trí thuoäc Kieàn-ñoä Taïp ñaõ noùi roäng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.